

УДК 616.89.05-007-616.89-53/46-037

І. С. Риткіс

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО ПСИХОТЕРАПІЇ ТА КОРЕКЦІЇ ТЮТЮНОПАЛІННЯ І ТЮТЮНОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

УНДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, м. Київ

Тютюнова залежність є однією з найбільш гострих проблем сучасного суспільства. З ціллю розробки системного підходу до психотерапії, психопрофілактики та корекції тютюнопаління та тютюнової залежності у осіб молодого віку нами досліджено 2500 студентів Донецького національного медичного університету ім. М. Горького та Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, з яких 1449 осіб ($57,9 \pm 0,9\%$) позитивно відповіли на питання про куріння.

Отримані нами результати дозволили сформулювати загальні вимоги до змісту і організації комплексного лікування та профілактики тютюнової залежності, а також тютюнопаління у осіб молодого віку. Основною метою психотерапії та корекції було підсилити і закріпити внутрішню мотивацію відмови від куріння у студентів. Допомога у цій проблемі включає такі основні компоненти, як і навчання знанням про тютюнову інтоксикацію та її наслідки, мотивація на відмову від паління і лікування тютюнової залежності.

При розробці системи психотерапії та корекції тютюнопаління і тютюнової залежності в осіб молодого віку ми керувалися рядом принципів і підходів, а саме: єдність психосоціальних і біологічних методів впливу; комплексність, що дозволяє інтенсифікувати лікування за рахунок взаємного потенціювання, а також ефектів різних впливів; етапність; партнерство, яке полягає в

залученні самого пацієнта до здійснення лікування; диференційоване поєднання патогенетичної, симптоматичної та профілактичної спрямованості психотерапевтичних заходів при проведенні індивідуальних і групових форм роботи з курцями-студентами.

Загальними принципами побудови системи психотерапії та психопрофілактики було поєднання методів роз'яснювальної, раціональної, непрямой, тілесно-орієнтованої, когнітивно-поведінкової, сугестивної (навіюванням наяву) і емоційно-стресової психотерапії. При цьому, як будь-який системний психотерапевтичний вплив, він складався з когнітивного (інформаційного), афективного (емоційного), конативного (поведінкового) компонентів і адресувався до трьох підсистем особистості: інтраіндивідної, інтеріндивідної і метаіндивідної.

Комплексне лікування тютюнопаління та тютюнової залежності в осіб молодого віку проводилося у три етапи: підготовчий, власне лікувальний, підтримуючий, і визначалося, мінливими терапевтичними завданнями, а психотерапевтичний вплив відрізнявся за формою, спрямованістю та змістом.

Таким чином, на підставі проведеного масштабного дослідження серед студентської молоді нами розроблено систему психотерапії, психопрофілактики і корекції тютюнопаління та тютюнової залежності.